

عنوان مقاله:

فرآیند تحولات نظامی ایران عصر فتحعلی شاه با تاکید بر اصلاحات نظامی عباس میرزا و پیامدهای آن

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ انتظامی، دوره 3، شماره 11 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

هاشم ملکشاهی - دانش آموخته کارشناسی ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی دانشگاه سیستان و بلوچستان

سیده مرضیه حسنی - دانشجوی دکترای تاریخ ایران دوره اسلامی مرکز تحصیلات تکمیلی پیام نور تهران

خلاصه مقاله:

ایران عصر قاجاری در ابتدای قرن ۱۹ م. / ۱۳ ق. در حالی مورد تجاوز روسها و اوضاع دشمنانه و عقبماندگی از تحولات دنیا، با مشکلات عدیده‌ای در داخل کشور مواجه بود. ساختار و سازمان نیروهای نظامی ایران در این زمان کاملاً سنتی و بازماندهی ارتش دوران نادری بود. شکست ایران در جنگ با روسیه نخستین عاملی بود که عباس میرزا و وزیرش قائم مقام را به واقعیت انحطاط ایران، واقف ساخت و سبب شد تا عباس میرزا برای نجات و خارج شدن ایران از انحطاط و هدایت آن به سوی ترقی و توسعه به سبک کشورهای اروپایی دست به اصلاحات زند. محور این اصلاحات، نوسازی قشون و ایدھی ایجاد سپاه منظم به سبک غربی بود که با مشاوره و آموزش مستشاران اروپایی صورت پذیرفت. این نوشتار با تکیه بر منابع کتابخانه‌ای بر آن است که در وهله اول ضمن بررسی سازمان و ساختار نظامی ایران در دوره فتحعلیشاه، به این سوال اساسی پاسخ دهد که اصلاحات نظامی عباس میرزا در چه شرایطی و بر چه بستری انجام شد و در ادامه پیامدها و نتیجه این اصلاحات نظامی را مورد پرسش و واکاوی قرار دهد. یافته‌های پژوهش بر آن است، ساختار نظامی، شرایط داخلی و خارجی ایران عصر قاجار و لزوم تشکیل ارتش مدرن برای مقابله با تجاوزات دول بیگانه، دلیل رویکرد نوگرایانه عباس میرزا به تحول ساختار نظامی ایران بوده است. مقاله با تحلیل دلایل ناکامی عباس میرزا، موانع اساسی شکست اصلاحات را توضیح می‌دهد.

کلمات کلیدی:

فتحعلی شاه، عباس میرزا، جنگ های ایران و روسیه، اصلاحات نظامی، مستشاران نظامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1942451>

